

DEJAVNA NAVZOČNOST V CERKVI IN SVETU

Iz predavanja p. Danila Holca, OFM Conv.

Ni boljšega načina, da razložimo, kaj mislimo z aktivno navzočnostjo OFS/FRAMA v Cerkvi in v svetu, kot ta, da opozorimo na resnično identiteto sekularnih frančiškovcev, spokornikov in svetih, ki se z **zaobljubo obvežejo, da bodo živeli evangelij po zgledu svetega Frančiška in s pomočjo tega Vodila, ki ga je potrdila Cerkev-**

Včasih se zdi, kot da so tudi sestre in bratje OFS izgubili svojo **pravo identiteto**. Tako izvajajo koncept delitve karizme do skrajnosti, se omejujejo na pobožne vidike frančiškove duhovnosti in se nato sprašujejo, ali bi se morali vključiti v družbena in politična vprašanja. V nekaterih delih sveta se nekateri svetni frančiškovci še naprej bolj osredotočajo na pomen zunanega znaka pripadnosti frančiškoveku redu, kot da bi se bolj osredotočali na družbena, gospodarska in politična vprašanja ter na to, kako postati resnična priča evangeljskega življenja v posvetnem okolju. Občutljiva prisotnost frančiškovih se kaže v tem, da živijo svojo karizmo na svoj posvetni način in imajo še naprej svoje mesto v družini, po kateri so poklicani, da si prizadevajo za popolno dobrodelnost v svoji laiški državi ...

Drugi vatikanski cerkveni zbor je še enkrat poudaril pomen, vrednost in pomembnost vključevanja v poslanstvo Cerkve na zelo praktičen način.

Papež Pavel VI. je v svoji apostolski spodbudi Evangelii Nuntiandi zapisal: „Laiki, ki jih posebna poklicanost postavlja sredi sveta in so zadolženi za najrazličnejše časne naloge, morajo prav zaradi tega izvajati prav posebno obliko evangelizacije... za uporabo vsake krščanske in evangeljske možnosti, latentne, vendar kljub temu prisotne in dejavne v zadevah sveta. Njihovo lastno polje evangelizacijskega delovanja je obsežen in zapleten svet politike, družbe in ekonomije, pa tudi svet kulture, znanosti in umetnosti, mednarodnega življenja, množičnih medijev. Vključuje pa tudi druge resničnosti, ki so odprte za evangelizacijo, kot so človeška ljubezen, družina, izobraževanje otrok in mladostnikov, poklicno delo, trpljenje. (Apostolicam Actuositatem, papež Pavel VI., 18. november 1965, člen 10)

Vodilo in Konstitucije OFS

V Vodilu in Konstitucijah OFS sta dejavna navzočnost bratov in sester v Cerkvi in svetu močno poudarjeni. Členi pojasnjujejo vlogo, pomen bratov in sester v svetu ter tudi konkretne naloge in področja življenja, kjer morajo uresničevati svoje poslanstvo glasnikov evangelija.

Vodilo OFS

Člen 1

Med duhovnimi družinami, ki jih je Sveti Duh vzbudil v Cerkvi, združuje Frančiškova družina vse tiste člane božjega ljudstva, laike, redovnike in duhovnike, ki čutijo, da so poklicani hoditi za Kristusom po stopinjah svetega Frančiška Asiškega.

Na različne načine in v raznih oblikah, toda v živi medsebojni povezavi, žele uresničiti v življenju in pri poslanstvu Cerkve karizmo skupnega serafskega očeta.

Člen 8

Kakor je bil Jezus pravi častilec Očeta, tako naj bo molitev in premišljevanje duša njihovega življenja in delovanja. **Udeležujejo naj se zakramentalnega življenja Cerkve, predvsem evharistije.** Pridružijo naj se liturgični molitvi v eni od oblik, ki jih je Cerkev predložila, in tako podoživljajo skrivnosti Kristusovega življenja.

Člen 14

Z vsemi ljudmi dobre volje so poklicani graditi bolj bratski in evangeljski svet, da bi se dopolnilo božje kraljestvo. Zavedajo naj se, da vsakdo, »ki sledi Kristusu, popolnemu Človeku, sam postaja vedno bolj človek«. Zato naj svoje dolžnosti opravljajo odgovorno v duhu krščanskega služenja.

Konstitucije OFS

Člen 17

1. Ker so bratje in sestre OFS poklicani, da sodelujejo pri graditvi Cerkve kot zakramentu odrešenja za vse ljudi in ker so s krstom in z obljubo »priče in orodje njenega poslanstva«, oznanjajo Kristusa z življenjem in besedo. Njihov prednostni apostolat je osebno pričevanje v okolju, v katerem živijo, in služba pri gradnji Božjega kraljestva v zemeljskih danostih.

2. V bratstvih naj pospešujejo pripravljanje sester in bratov za širjenje evangeljskega sporočila »v skupnih svetnih zadevah« in za **sodelovanje pri katehezah znotraj cerkvenih skupin.**

3. Tisti, ki so poklicani, da opravljajo katehetsko službo ali predsedujejo cerkvenim skupnostim ali opravljajo druge službe, in posvečeni služabniki, naj si pridobijo ljubezen sv. Frančiška do Božje besede, njegovo vero v tiste, ki jo oznanjajo, in veliko gorečnost, s katero je sprejel papeževo dovoljenje za oznanjevanje pokore.

4. **Sodelovanje pri službi posvečevanja**, ki jo Cerkev opravlja s pomočjo bogoslužja, molitve, z deli spokornosti in ljubezni do bližnjega, naj sestre in bratje vršijo predvsem v svojih družinah, nato v bratstvih in končno s svojo dejavno navzočnostjo v krajevni Cerkvi in družbi.

Člen 18

2. Poglobljati morajo prave temelje vesoljnega bratstva in povsod ustvarjati duha sprejemanja in bratsko ozračje. Odločno naj se upirajo vsem oblikam izkoriščanja, diskriminacije, potiskanja ljudi na rob in vsakršni ravnodušnosti do bližnjega.

3. **Sodelujejo naj z gibanji, ki pospešujejo bratstvo med ljudmi:** naj si prizadevajo »ustvariti dostojne življenjske razmere« za vse in naj delajo za svobodo slehernega naroda.

4. Ko posnemajo sv. Frančiška, zavetnika ekologov, **naj pospešujejo dejavne pobude za ohranitev stvarstva,** sodelujejo pri naporih za preprečevanje onesnaževanja in uničevanja narave in ustvarjajo pogoje življenja in okolja, ki ne bodo ogrožali človeka.

Člen 19

2. **V duhu majhnosti naj se prvenstveno zavzemajo za reveže in odrinjene na rob,** bodisi za posameznike, skupine oseb, ali ves narod; sodelujejo naj pri premagovanju odrinjenosti in tistih oblik revščine, ki so sad neuspešnosti in krivice.

Člen 20

2. Kot prvi in temeljni prispevek h gradnji bolj pravičnega in bratskega sveta **se trudijo za marljivo izpolnjevanje svojih delovnih obveznosti in si prizadevajo za ustrezno strokovno izpopolnjevanje.** V istem duhu služenja prevzemajo svoje socialne in družbene odgovornosti.

Člen 21

1. Za sv. Frančiška je delo dar in delati milost. Vsakodnevno delo ni samo sredstvo za preživljanje, ampak tudi služenje Bogu in bližnjemu ter priložnost za razvijanje lastne osebnosti. **V prepričanju, da je delo pravica in dolžnost in da vsaka vrsta dela zasluži spoštovanje, naj bratje in sestre prizadevno sodelujejo, da bi vsi imeli delo in bi bili vsi delovni pogoji vedno bolj človeški.**

2. Razvedrilo in prosti čas imata svojo vrednost in sta potrebna za razvoj osebe. **Bratje in sestre OFS naj skrbijo za pravilno razmerje med delom in počitkom in naj najdejo primerne oblike dejavnosti za prosti čas.**

Člen 22

1. Sestre in bratje OFS »naj bodo navzoči ... v javnem življenju«; sodelujejo naj, kolikor jim je mogoče, pri uveljavljanju pravičnih zakonov in odredb.

2. Na področju človeškega razvoja in pravičnosti se morajo bratstva truditi s pogumnimi pobudami, v soglasju s poklicem v OFS in smernicami Cerkve. **Kadarkoli je prizadeto človekovo dostojanstvo zaradi kakršnekoli oblike zatiranja ali brezbriznosti, naj zavzemajo jasna stališča. Žrtvam krivic naj nudijo bratsko pomoč.**

3. **Odpoved uporabi nasilja,** značilna za učence sv. Frančiška, ne pomeni odpovedi vsakemu delovanju; bratje in sestre pa naj pazijo, da bo njihovo delovanje vedno navdihnjeno s krščansko ljubeznijo

Člen 23

1. Mir je delo pravičnosti ter sad sprave in bratske ljubezni. **Frančiškovi bratje in sestre v svetu so poklicani, da bi bili nosilci miru v svojih družinah in v družbi:**

- skrbijo naj za ponudbo in širjenje miroljubnih idej in drž;
- razvijajo naj lastne pobude in sodelujejo, sami in kot bratstvo, s pobudami papeža, krajevnih Cerква in Frančiškove družine;
- **sodelujejo naj pri gibanjih in z ustanovami**, ki delajo za mir v spoštovanju njegovih pristnih temeljev.

Sveto pismo - iz pisma apostola Jakoba (2, 14-26)

Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, nima pa del? Mar ga lahko vera reši? Če sta brat ali sestra gola in jima manjka vsakdanje hrane, pa jima kdo izmed vas reče: »Pojdita v miru! Pogrejte se in najejta!« a jima ne daste, kar potrebujeta za telo, kaj to pomaga? Tako je tudi z vero, če nima del; sama zase je mrtva.

Vendar bo kdo rekel: »Ti imaš vero, jaz imam pa dela. Pokaži mi svojo vero brez del in jaz ti bom pokazal vero iz svojih del. Ti veruješ, da je Bog eden? Prav imaš. Tudi demoni verujejo, a trepetajo.« Hočeš spoznati, prazni človek, da je vera brez del neučinkovita? Ali ni bil naš oče Abraham opravičen iz del, ker je položil svojega sina Izaka na oltar? Vidiš, da je vera sodelovala z njegovimi deli in da je šele zaradi del postala popolna. Tako se je izpolnilo Pismo, ki pravi: *Abraham je verjel Bogu in to mu je bilo šteto v pravičnost*, in imenovan je bil »Božji prijatelj«. Vidite: človek se opraviči iz del in ne samo iz vere. Ali ni bila tudi vlačuga Rahába prav tako opravičena iz del, ker je sprejela poslanca in jih odpravila po drugi poti? Kakor je namreč telo brez duha mrtvo, tako je mrtva vera brez del.

Razlaga

Kar nam sporoča apostol Jakob o veri, velja tudi za nas brate in sestre Frančiškovega svetnega reda. Kaj pomaga, če smo opravili čas formacije, postulat in noviciat in slovesno pred bratstvom obljubili, da bomo živeli po zgledu sv. Frančiška, če te obljube ne uresničujemo s svojim delom v bratstvu v Cerкви in v svetu.

Ko razmišljamo o dejavni navzočnosti OFS v Cerкви in svetu, moramo ločiti dve področji, ki sta med seboj neločljivo povezani. To je **osebna dejavnost brata ali sestre in dejavna navzočnost bratstev na vseh ravneh od krajevnega do svetovnega**. Gotovo je dejavnost celotnega bratstva odvisna najprej od posameznih bratov in sester, ki se bolj ali manj trudijo izpolnjevati svojo začasno ali trajno obljubo živeti in oznanjati evangelij. Sveti Frančišek, ki nam je vzor je dejal, da naj: »Če je treba, oznanjamo evangelij tudi z besedo!« Na prvem mestu so torej naša dejanja. Toda kaj v resnici lahko storimo?

Konstitucije nam podrobno naštevajo vrsto področij na katerih naj bi si prizadevali, da bi Kristusova zapoved ljubezni prežemala vse odločitve in vsa dejanja tistih, ki odločajo v Cerkvi in v svetu.

Dejavna navzočnost sestre ali brata

Vsi krščeni smo navzoči oziroma del – udje Kristusovega telesa, ki je Cerkev. Ta zavest mora biti še posebej živa v nas, ki smo poklicani v Frančiškov svetni red, Iz te poklicanosti izhaja tudi odgovornost za življenje Cerkve. Prav vsak lahko po svojih zmožnostih nekaj prispeva in delež vsakega je nenadomestljiv. Pri tem pomembno kako velik je navzven. V naših župnijah ali oltarnih občestvih vsak lahko najde področje delovanja, na katerem lahko kaj prispeva ne glede na starost in zdravje ali na izobrazbo. Mnoge sestre in bratje so vključeni v župnijske pastoralne svete, gospodarske svete, župnijske karitas, v pevske zборе, skupine bralcev, molitvene skupine, so ključarji, skrbijo za krasitev cerkev in kapelic, ... Svoje delo opravljajo v duhu majhnosti in s pristnim veseljem!

Nekateri pa imajo možnost, da javno delujejo v družbenem življenju.

Marsikdaj je tudi danes potreben pogum, da jasno in glasno na prvo mesto postavimo krščanske vrednote in si vedno prizadevamo za odločitve, ki bodo spoštovale svetost življenja in vsega stvarstva.

Dejavna navzočnost bratstva

Marsikatero krajevno bratstvo se čuti nemočno zaradi maloštevilnosti, starosti ali bolezni svojih sester in bratov. Vendar nikakor niso nemočni. Moč je v njihovih molitvah za vse potrebe Cerkve in sveta.

Nekatera bratstva lahko v svojem okolju pomembno prispevajo k delovanju in rasti krajevne Cerkve. Lahko se kot laiki in aktivno vključijo v življenje Cerkve. Kot del civilne družbe opozarjajo na krivice, na napačne odločitve odgovornih, na kršenje osnovnih človekovih pravic, na diskriminacijo, na uničevanje narave...

To še posebej velja za bratstva na višjih ravneh.

Vprašanja za pogovor (dinamika)

- Ali vaše bratstvo oz. posamezniki bratje in sestre aktivno sodelujete v drugih cerkvenih skupinah v domači župniji (bralci Božje besede, ključarji, ŽPS, zakonske skupine...) ali Cerkvi?
- Kako se vključujete v sodelovanje pri službi posvečevanja, ki jo Cerkev opravlja s pomočjo bogoslužja, molitve, adoracije, ...?

- Ali sodelujete z župnijsko Karitas in ali se kako drugače zavzimate za reveže in odrinjene na rob?
- Ali živite v narodnostno mešanem področju? Kako lahko v vašem okolje pospešujete bratstvo med ljudmi?
- Ali se srečujete s problemom brezposelnosti? Kako lahko prispevate, da bi vsi imeli delo in bi bili vsi delovni pogoji vedno bolj človeški?
- Kakšne se vam zdijo primerne oblike dejavnosti za prosti čas?
- Kaj lahko mi sami naredimo za ohranitev stvarstva, katere pobude podpiramo?
- Kakšen je naš odnos do nasilja? Poznamo primere v soseščini? Kaj lahko storimo?
-

Molitev

Gospod, naredi nas za mavrico, za vidno znamenje miru in sprave.

Za mavrico, ki spaja dve tisočletji,

za nebeško znamenje, ki si ga ti sam postavil na nebo.

Naredi nas za znamenje večne obljube, za znamenje upanja,

za znamenje tvoje ljubezni do stvarstva,

za znamenje Duha, ki prenavlja svet.

Podari nam mir, ki prihaja od sprave s teboj.

Daj nam prijateljstvo, ljubezen do življenja in do stvarstva.

Zbudi nas iz zaspanosti, Gospod, in nam daj več poguma,

da bomo zmogli živeti v večji solidarnosti drug z drugim,

da bomo izkazali usmiljenje ubogim

in da bomo občutljivi za trpeče.

Daj nam, da ti bomo sledili z večjo gorečnostjo.

Da, Gospod, naredi naše bratstvo za mavrico,

za znamenje upanja svetu, ki prihaja.

Amen

(Molitvenik FSR)